

Наведені в статті особливості перекладу фразеологізмів свідчать про особливу необхідність компетенції перекладачів. Варто відзначити, що знання цих особливостей та володіння методами їх перекладу на українську мову, підвищує ефективність роботи з художніми текстами і дасть змогу поглибити знання про культуру та традиції народу, удосконалювати вивчення мови в оригіналі, формувати розуміння та вміння відчувати логіку мовлення, збагатити світогляд, навчить адекватно та своєрідно відображати власні думки, використовуючи фразеологізми.

Список використаної літератури:

1. Влахов С. И. Непереваемое в переводе [Текст] / С. И. Влахов, С. Флорин. – М. : Международные отношения, 1980. – 342 с.
2. Зорівчак Р. П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія (на матеріалі перекладів творів української літератури англійською мовою) [Текст] / Р. П. Зорівчак. – Л. : Вид-во Львів. 1989. – 216 с.
3. Кунин А. В. Курс фразеологии современного английского языка : учебное пособие для институтов и факультетов иностранных языков [Текст] / А. В. Кунин. – 3-е изд. – Дубна : Феникс, 2005. – 488 с.
4. Личук М. І., Шинкарук В. Д. Ступені фразеологізації речень [Текст] : монографія / М. І. Личук, В. Д. Шинкарук. – Чернівці : «Рута», 2001. – 135 с.
5. Фрумкина А. Л. Фоностилистическая вариативность приступов гласных в федеративно-немецком теледискурсе [Рукопись] : автореф. дисс. ... канд. филол. наук: 10.02.04 / А. Л. Фрумкина. – Одесса, 2015. – 22 с.

Ключові слова: фразеологізм, переклад, еквівалент, дослівний переклад, описовий переклад.

Ключевые слова: фразеологизм, перевод, эквивалент, дословный перевод, описательный перевод.

Key words: phraseological, translation, equivalent, literal translation, descriptive translation.

ГРОЗА ІРИНА МИКОЛАЇВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
старший викладач кафедри іноземних мов № 1*

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ КОРПУСИ У СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

За останні кілька десятиліть завдяки інтенсивній комп'ютеризації суспільства отримав розвиток новий і досить перспективний напрямок в лінгвістичній науці – корпусна лінгвістика. Залучення комп'ютерів і спеціальних телекомунікаційних мереж дозволило не тільки зберігати великі обсяги текстів в електронному вигляді, але і здійснювати пошук по ним, обробляти їх. Завдання створення зібраних текстів

в електронному вигляді, або корпусах, є настільки значущим для сучасної лінгвістики, що ці зібрання електронних текстів стають об'єктом досліджень спеціального розділу прикладної лінгвістики – корпусної лінгвістики, яка займається розробкою загальних принципів побудови і використання лінгвістичних корпусів за допомогою комп'ютерів [1, с. 4].

Виходячи з такого визначення можна констатувати, що корпусна лінгвістика включає два аспекти:

1) створення корпусів текстів з автоматичними інструментами їх використання;

2) розробка способів експериментальних досліджень різних рівнів мови на базі корпусів різних типів.

Центральним поняттям корпусної лінгвістики є поняття корпусу. Корпус текстів являє собою, на думку Т. МакЕнера і А. Харді, «збирання мовних фрагментів, відібраних відповідно до чітких мовних критеріїв для використання в якості моделі мови [2]. Корпус як величезний масив даних характеризується репрезентативністю і наповнюваністю, а також певною структурою побудови. На відміну від одиничних текстів чи паперових видань, корпус текстів дозволяє моментально здійснити пошук необхідних елементів, виявити їх кількісні та статистичні характеристики.

Сучасні дослідники-лінгвісти можуть як створювати свої власні корпуси, а потім проводити необхідні дослідження на їх базі, так і використовувати загальнодоступні корпуси, створені іншими дослідниками їх колективами.

Для дослідження процесу перекладу в корпусній лінгвістиці використовується кілька видів корпусів, такі як паралельний та порівняльний корпуси текстів.

Паралельний корпус текстів, деякими дослідниками інтерпретується також як перекладацький корпус (*parallel/translational corpus*), складається з набору текстів на мові оригіналу та їх відповідних текстів на мові перекладу [3]. Відмінною рисою паралельного корпусу є розмітка, яка, як правило, при великих обсягах корпусів виконується автоматичним способом. При підготовці такого корпусу кожної пропозиції вихідної мови повинно відповідати пропозиція мови перекладу, але так як в процесі перекладу таке співвідношення в багатьох випадках порушується, іноді слід вдаватися до ручного редагування, щоб не допустити розбіжність пропозицій мовою оригіналу з пропозиціями на мові перекладу при розмітці. Такий корпус дозволяє встановити перекладні відповідності між шуканими елементами корпусу, виявити їх частотність і представити список контекстів, в яких вживаються досліджувані одиниці.

Важливим видом корпусу для дослідження перекладу є також порівняльний (*comparable corpus*) корпус. Даний тип корпусів включає в себе два різних набору текстів на одній мові: перший складається з оригінальних текстів, другий – з перекладених текстів на цю мову [3]. Таким чином, порівняльний корпус – це, перш за все, одномовний

корпус, що складається з двох підкорпусів на одній мові. Такий корпус дозволяє розкрити внутрішню структуру мови: він сприяє вичленовуванню і опису одиниць при природному їх функціонуванні у мові.

С. Гренжер говорить про те, що, незважаючи на явну перевагу порівнянного корпусу, представлений двома порівнянними одномовними підкорпусами, такий вид корпусу має і недолік, який полягає у складнощах виявлення параметрів зіставлення. Деякі види текстів мають культурні особливості і не володіють точними відповідниками при перекладі [4]. Незважаючи на те, що порівнянний корпус текстів може не містити перекладних відповідників, такий вид корпусу вкрай корисний для контрастивних досліджень. Зіставлення оригінальних і перекладних текстів дозволяє виявити різні умови для опису функціонального і прагматичного використання елементів, що входять в корпус, може дозволити розглядати одиниці мови, які мають значно більшу або меншу частотність вживання в перекладних текстах, ніж у оригінальних.

Таким чином, використання корпусного підходу до перекладознавчих досліджень пропонує вивчення мови з контрастивної точки зору, дозволяє визначити відмінності між оригінальними і перекладними текстами, виявити культурні, типологічні відмінності, надати опис характерних рис перекладного тексту, що надає широкі можливості у прикладних та дослідницьких цілях.

Список використаної літератури:

1. Захаров В. П. Корпусная лингвистика : учеб.-метод. пособие. СПб. : СПбЕУ, 2005. С. 3–14.
2. McEnery T., Hardie A. Corpus Linguistics: method, theory and practice. Cambridge University Press, New York, 2012. 292 p.
3. Baker M. Corpora in Translation Studies. An Overview and Suggestions for Future Research. Target. No. 7 (2). 1995. P. 223–243.
4. Granger S. The Corpus Approach: A Common Way Forward for Contrastive Studies / S. Granger, J. Lerot and S. Petch-Tyson (eds.). Corpus-based Approaches to Contrastive Linguistics and Translation Studies. Amsterdam: Rodopi, 2003a. P. 17–29.
5. Жуковська В. В. Вступ до корпусної лінгвістики : навчальний посібник. Житомир, Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. 142 с.

Ключові слова: корпусна лінгвістика, корпус, паралельний корпус, порівнянний корпус, переклад.

Ключевые слова: корпусная лингвистика, корпус, параллельный корпус, сравнительный корпус, перевод.

Key words: corpus linguistic, corpus, parallel corpus, comparable corpus, translation.